

”Den svåra utmaningen”

Vid Globala Veckans avslutningsgudstjänst i Ansgarskyrkan, Västerås 25/11 2007
Per Larsson

Bön: Befria oss Gud, från fegheten, som inte vågar möta nya sanningar, från lättjan, som är nöjd med halvsanningar, från högmodet, som tror att den äger all sanning. Amen

Se på vår älskade Moder Jord, globen som svävar i rymden här framme! Se hur försvinnande kort sträckan **7 km** är på dess yta – inte ens en millimeter! **7 km** – bara så långt ut i rymden når jordatmosfären, den skyddande hinna av luft och gaser som allt liv är helt beroende av – den som är skapad av Gud som trygga änglavingar att omsluta oss och skydda oss från världsrymdens farliga strålning. - - Om vi riktigt anstränger oss kan vi kanske höra bruset av bilarna på E 18 inte långt härifrån – oftast många fler än i kväll. Vi vet att de allt fler autostradorna i världen – se på globen framför oss – överallt fylls av allt fler framrusande bilar som spyr ut sina gifter – 3000 nya varje dag bara i Peking.. Och jordatmosfären genomkorsas av allt fler flygplan i alla riktningar! Någon skrev, att om ökningstakten i den trafiken får fortsätta som nu, kommer nära hälften av all CO2 utsläpp år 2050 komma bara från flyget! Mycket annat bidrar förstås också till växthuseffekten, som vi vet. Men ett barn kan förstå, att det är mycket lätt idag för människan på en överbefolkad jord att fylla jordatmosfären, den här tunna, tunna hinnan med fel saker. Hur många ppm, ”partikels per milligram”, av giftpartiklar kommer jordatmosfären att innehålla år 2050? Kan vi stoppa det vid 380 eller är det då uppe i farliga 500 – eller ännu mer? Det är den svåra utmaningen. Den är i högsta grad också en andlig fråga, en fråga om etik och ansvarstagande, om att vara människa och kristen år 2007, om vår Jesusrelation.

För Moder Jord är allvarligt sjuk nu, av svåra infektioner i 2/3 av ekosystemen. Och hon får det allt svårare med andningen av allt det vi släppt ut i jordatmosfären, hennes och vårt enda livsrum vi förvandlat till ett sjukrum. Hon är nu så varm, att vi faktiskt allvarligt fruktar för det värsta. Skapelsen har feber! Tempen får absolut inte stiga mer än någon enda riskfylld grad. En allvarlig Ban Ki-moon, FN:s generalsekreterare, sade ju förra helgen ordagrant: Världen står nu på randen till en katastrof. Han tillade: Det är inte science fiction! Det är vetenskaplig sanning! Och han fortsatte: Nu är det politikernas sak att omsätta den insikten i handling! För katastrofen går ju att undvika – om vi tillsammans vaknar och handlar! - Har vi vaknat? Vågar vi handla?

När bibelns texter, som den allvarliga vi nyss hörde, talar om framtiden får vi inte tolka dem bokstavligt! Inför våra kyrkors gemensamma, ekumeniska handlande inför klimatförändringarna måste vi lära oss det. Vi måste överrösta de stolliga och fundamentalistiska domedagsprofeter, som inte är beredda att söka förstå det apokalyptiska bibelspråkets funktion. Religiösa galningar har alltid funnits. I framtiden riskerar de att bli flera och redan är de alltför många på webben. För det är klart att det här är bilder, religiöst symbolspråk, varningsrop för att vi i tid skall agera för att undgå framtidens faror. Inget säger att framtiden måste bli så, bokstavligt!

Men idag är det ju inte kyrkan – i varje fall inte i vårt land - som skapar domedagsstämning. Den har blivit alltför menlös för det. Det gör vetenskapsmännen i stället i en allt mer ensstämmig kör! Massmedia börjar så smått ta sitt ansvar. Har ni läst DN idag? FN:s klimatpanel pekar på de två fakta som kan förstöra livet på jorden. Det första är alltså värmen och hettan p.g.a. växthusgaserna vi släpper ut. Det andra är det detta leder till: svåra översvämningar om all polarisen tillåts smälta. Det märkliga är att vår bibel talar samma språk. Skapelsefeber är ju årets tema. *Himlakroppar som upplöses av eld* hörde vi om i texten. Men ”Hotet från den höjda havsytan” kunde bli temat för nästa års globalvecka. För just hetta och förödande översvämningar utmärker även Skriftens varningsrop.

Bibeln kallar översvämningshotet för ”*syndaflod*” Det är ett bra namn. För syndafloder åstadkoms av människans övermod och själviskhet, fr.a. hennes vägran att läsa tidens tecken. I en av kyrkans texter idag (på 3:e årg.) talar Jesus om hur det var på Noas tid. Han säger att inget hade varit viktigare att lyssna till den gången än hammarslagen från det märkliga båtbygge man höll på med nere vid flodstranden. Men människor brydde sig inte utan fortsatte bara att syssla med ”*att äta och dricka, köpa och sälja, plantera*

och bygga - tills floden kom och gjorde slut på dem alla". I Bangladesh har miljoner in på bara kroppen just upplevt förebudet om denna syndaflood. Fast där är det till stora delar oförskyllt. Skulden ligger mest på vårt obekymrade leverne. Men är det inte en tydlig bild av vår dåraktiga tid? Bibelns viktiga symbolspråk! Hela vår Globala vecka har velat vara ett upprop och ett förebud om utvägarna, något av hammarslagen i ett nytt båtbygge av hopp och räddning. För Gud ångrade sig, den gången, står det (i I Mos 9:e kap.) Han använde människan för att rädda den biologiska mångfalden in i arken. Sedan slöt han där det första förbundet, inte bara med människan utan också med allt skapat. – Det vill vi ta fasta på. Det ger oss hopp och mod! *"Aldrig mer skall vattnet bli till en flod som utplånar alla varelser! (IMos. 9:15)* Så ljöd Guds löfte till Noah och hans efterföljare - om de följde sin del av avtalet. För Gud straffar ingen. Han är samma Gud, full av nåd och barmhärtighet och längtan och kärlek och ömhet även på domssöndagen. Domen drar vi över oss själva helt och hållet. Det är verkligen människan själv, som åstadkommer klimatförändringen, säger en enig vetenskaplig expertis.

Vi är både stolta och tacksamma över att Miljöministern ville komma till oss här i kyrkorna i Västerås på vår avslutningsgudstjänst. Vi hoppas på fortsatt dialog i framtiden. Själva är vi övertygade om att kristen tro kommer att ha ett avgörande bidrag att ge i miljökampen framöver. Allt fler inser nu - inte bara Al Gore - att det här är i första hand en etisk och moralisk fråga. Det är därför också en livsstilsfråga. Och den har vi i kyrkorna mycken erfarenhet av. Alla stora väckelserörelser genom kyrkohistorien har pläderat för förnöjsamhet, enkelhet i livsföringen. Lagom är tveklöst bäst. Med alla våra kontakter ute i världen genom mission och annat bistånd vill vi inte minst lyfta fram fattigheds- och rättviseperspektivet i det här. I kyrkan vet vi bättre än många andra i det svenska samhället, att de som smutsar ner minst, redan bär ohyggliga bördor. Det har vi speglat i seminarier, gudstjänster och konferenser den här veckan.

Andreas Carlgren: Vi är på långa vägar varken nöjda med det den förra regeringen eller det ni i alliansregeringen åstadkommit vad gäller att ge signaler till svenska folket att nu är det allvar! Det är vår bestämda uppfattning att om ingenting görs nu, kommer det att vara för sent. Vår oerhörda skuld till världens fattiga och kommande generationer kan inte heller längre sopas under mattan. Det är världshistoriens största orättvisa, alla kategorier, och det håller på att bli en existentiell fråga för allt fler medborgare. Sveriges Kristna Råd som Ekumeniska Rådet i Västerås är en del av, driver alltså denna globala vecka. Dess ordförande, ÄB Anders Wejryd, sade i sin kritik av regeringens senfärdighet den 15 okt. i DN tillsammans med tre andra stora och viktiga organisationer i landet.: *"I det akuta läge vi befinner oss i nu går det inte att tänka "antingen eller" – här hemma eller borta i andra delar av världen".....Tempot i klimatarbetet måste ökas. Det är helt avgörande att vi agerar nu. ... det är mycket riskfyllt att vänta med åtgärder."* **Regeringen måste alltså ge oss betydligt tuffare miljömål både för hur vi skall agera här hemma och internationellt. Kyrkorna menar bestämt (med SNF och Sv. FN-förbundet), att vi i stället för regeringens mål om utsläppsminskning med 20 % till år 2020 måste den förmås sikta på det dubbla; 40 % till år 2020 - om vi skall nå målet 90 % år 2050. Det är helt i linje med klimatpanelens rapporter. I stället för 1 % minskning per år nu framöver behöver vi 3 % per år för att inte vältra över helt oöverstigliga svårigheter till våra ungdomar som är med oss. Dessutom menar vi i kyrkorna att lika mycket resurser som satsas på utsläppsminskningarna här hemma bör regeringen avsätta för att hjälpa utvecklingsländerna att reducera sina. Jag upprepar: lika mycket på utvecklingsländerna, som på oss här hemma. Det är möjligt! Det är realistiskt!**

Kyrkorna kommer alltså att helhjärtat stödja ett betydligt skarpare klimatarbete från politikerna de närmaste åren. Det är vår funktion att leva föregripande och profetiskt av kärlek och hänsyn till vår nästa i Tredje Världen och kommande generationer. Vi fruktar inte alls för framtiden! Vi vet även idag att den vilar i Guds händer. Vi tror t.o.m. att livet kan bli både mycket mänskligare och ge oss betydligt högre livskvalitet om samhället hjälper oss att satsa på andra livsvärden än konsumism, industrisamhällets lyx, allt det trams som fyller våra massmedia, ytligt självförverkligande. Vi är helt övertygade om att om teknik, politik och etik får gå hand i hand kan framtiden öppna sig barmhärtigt.

Det går att hejda växtgasutsläppen och bevara mycket av den biologiska mångfalden! Människan är nu kallad att bevisa sin storhet! Så här sjunger jag numera: **Jorden, vår jord, får ej brinna! Höjder och berg ej försvinna. Ty den som tror skall finna: Löftet till Noah står kvar!**